

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/61/2020
Identifikačné číslo spisu: 4217201992
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4217201992.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. K., bývajúcej v C., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s. r. o., so sídlom v Komárne, Pohraničná 4, proti žalovanému E. Z., bývajúcemu v C., zastúpenému JUDr. Líviou Kňazíkovou, advokátkou, so sídlom v Komárne, Nám. M. R. Štefánika 6, o zaplatenie 27.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 16C/10/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. októbra 2018, sp. zn. 6Co/92/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 9. novembra 2017 č. k. 16C/10/2017-39 zamietol žalobu žalobkyne a žalovanému priznal náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 657 a § 558 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobkyňa a žalovaný uzatvorili dňa 13. marca 2014 zmluvu o pôžičke, ktorou sa žalobkyňa zaviazala poskytnúť žalovanému peňažnú pôžičku vo výške 27.000 eur a žalovaný sa zaviazal túto peňažnú čiastku vrátiť najneskôr do 1. februára 2017. Keďže zmluva o pôžičke je tzv. reálny kontrakt, pre jej platné uzavretie okrem iného bolo potrebné, aby došlo k skutočnému odovzdaniu predmetu pôžičky, v danom prípade sumy 27.000 eur. Z výsluchu strán mal jednoznačne za preukázané, že k odovzdaniu finančných prostriedkov vo výške 27.000 eur na základe zmluvy o pôžičke nedošlo. Žalobkyňa tvrdila, že finančné prostriedky odovzdala žalovanému ešte pred uzavretím zmluvy o pôžičke, a to od roku 2010 do septembra 2013. Zmluva o pôžičke pre ňu slúžila ako potvrdenie toho, že žalovaný je jej dlžný. Žalovaný popieral, že by mu žalovaná nejaké finančné prostriedky poskytovala. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplývalo, že po uzavretí zmluvy o pôžičke k odovzdaniu peňazí nedošlo. Uvedenú skutočnosť nepoprela ani samotná žalobkyňa. Súd preto skonštatoval, že k platnému uzatvoreniu zmluvy o pôžičke dňa 13. marca 2014 nedošlo. Okresný súd tiež skúmal, či nemožno zmluvu o pôžičke podľa jej obsahu posúdiť ako právny úkon uznania dlhu žalovaným. V tejto súvislosti

poukázal na ustanovenie § 558 OZ, ako aj § 34 a nasl. OZ. V danom prípade zmluva o pôžičke náležitosti dohody o uznaní dlhu nespĺňala, a to predovšetkým z dôvodu absencie kauzy vzniku pohľadávky. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že žalovanému požičiavala peniaze v období od roku 2010 do septembra 2013, je potrebné prisvedčiť aj námietke žalovaného o premlčanom nároku žalobkyne na vrátenie takto poskytnutých finančných prostriedkov, keďže 3-ročná premlčacia doba na ich vrátenie začala plynúť v septembri 2013, uplynula v septembri 2016, pričom žaloba bola podaná na súd až dňa 8. februára 2017, teda po uplynutí premlčacej doby. Zo všetkých týchto dôvodov súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozhodol rozsudkom z 24. októbra 2018, č. k. 6Co/92/2018-75, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd dodal, že sa plne stotožňuje s právnym posúdením náležitosti zmluvy o pôžičke, ktoré uviedol súd prvej inštancie v bode 12. svojho rozhodnutia, keď zmluvu o pôžičke vyhodnotil ako reálnu zmluvu, čo znamená, že k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi a pokiaľ k odovzdaniu predmetu pôžičky nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (sp. zn. 3 Cdo 325/2009). Súd prvej inštancie zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 CSP dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver o nedôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku. Na vec správne aplikoval zodpovedajúce ustanovenie § 657 OZ, ktoré aj správne vyložil a svoje dôvody vedúce k zamietnutiu žaloby riadne v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodnil. V konaní nebolo sporným, že pri uzatváraní zmluvy o pôžičke k odovzdaniu finančnej čiastky 27.000 eur nedošlo, keď samotná žalobkyňa uviedla, že od roku 2010 až do roku 2013 poskytla tieto finančné prostriedky žalovanému na rekonštrukciu jeho rodinného domu. Z uvedeného skutkového stavu potom súd prvej inštancie správne vyvodil právny záver, že k uzatvoreniu platnej zmluvy o pôžičke nemohlo dôjsť v dôsledku neodovzdania finančných prostriedkov. Súd prvej inštancie sa tiež správne zaoberal i skúmaním, či je možná i iná právna kvalifikácia vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným a posudzoval, či uvedená zmluva o pôžičke môže spĺňať náležitosti iného právneho úkonu, a to uznania dlhu a správne vyhodnotil, že takýto prejav obsiahnutý v zmluve o pôžičke nemá náležitosti ustanovenia § 558 OZ. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj premlčanie namietané žalovaným, keď uviedol, že ak aj žalobkyňa poskytla finančné prostriedky žalovanému od roku 2010 do septembra 2013 (ktoré by prípadne mohlo byť posúdené ako bezdôvodné obohatenie v zmysle ustanovenia § 451 ods. 2 OZ), žaloba bola podaná na súd až dňa 8. februára 2017, teda po uplynutí premlčacej doby. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP. Uviedla, že pokiaľ sa odvolací súd v odsekoch 6. a 7. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP stotožnil s odôvodnením rozsudku s údu prvej inštancie, odôvodnenie tohto právneho záveru je nedostatočné, čím sa stalo napadnuté rozhodnutie nejasným, nezrozumiteľným a nepreskúmateľným. Dovolateľka sa nestotožnila a nesúhlasí s konštatovaním odvolacieho súdu uvedeným v bode 6. a 8. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, že vo svojom odvolaní neuviedla žiadne nové podstatné skutkové, či právne argumenty než tie, ktoré uviedla pred súdom prvej inštancie a rovnako, že neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa náležite nezaoberal obsahom rozsudku súdu prvej inštancie, ani obsahom odvolania žalobkyne, konal tak v rozpore s § 387 ods. 3 CSP. Mimo vyhodnocovacej pozornosti odvolacieho súdu zostala vôľa strán sporu, skutočný zmysel a dôvod uzavretia spornej písomnej zmluvy o pôžičke. Obsah a forma zmluvy o pôžičke boli vytrhnuté z kontextu. Žalovaný nechcel a nemal v úmysle získať od žalobkyne po podpísaní zmluvy žalovanú sumu. Zmluvou sa riešili platby žalobkyne v prospech žalovaného uskutočnené v

minulosti. Tieto skutočnosti ignorovali sudy oboch inštancií. Svoje právne argumenty uviedla žalobkyňa v odvolaní odkazom a citáciou ustálenej praxe najvyšších súdnych autorít, a to Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) a Ústavného súdu SR. Súd prvej inštancie, ani odvolací súd neodôvodnili svoj odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Ak už odvolací súd konštatoval neplatnosť spornej zmluvy o pôžičke, pre nedostatok dôvodov napadnutého rozsudku nie je možné zistiť, prečo odvolací súd skúmal a zaoberal sa inou právnou kvalifikáciou vzťahu strán sporu iba z pohľadu ustanovenia § 588 OZ. Navrhla, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a zároveň zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s tvrdeniami žalobkyne uvedenými v dovolaní s a nestotožňuje. Dovolateľka nepreukázala nesprávny postup súdu, ktorým by došlo k naplneniu predpokladov pre dôvod zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP. Navrhoval, aby najvyšší súd vydal podľa § 448 CSP rozsudok, ktorým zamietne dovolanie ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho odmietol (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

6. V danom prípade vyvodila žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania o. i. z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

7. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (tak, ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť

súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

11. V danom prípade dovolateľka zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f/ CSP a porušenie jej práva na spravodlivý proces oprela o pochybenie odvolacieho súdu (aj okresného súdu) pri odôvodnení rozsudku, ktorý je nedostatočne odôvodnený, nejasný, nezrozumiteľný, a preto nepreskúmateľný.

12. V súvislosti s dovolacou námietkou žalobkyne týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

13. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O taký prípad ide napríklad vtedy, keď dovolaním napadnuté rozhodnutie neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má také nedostatky, že svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi dôsledkami predstavuje exces, ktorý možno charakterizovať ako „justičný omyl“ v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

13.1. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. V posudzovanom prípade dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Je zrejmé, že prvoinštančným súdom obstarané skutkové zistenia a ich právne posúdenie považoval za natoľko správne, že ich nepotreboval nijako korigovať. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej /kompletizujúcej/ jednote (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval dovolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Dovolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími

námietkami. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, nevyplýva nejasnosť a nezrozumiteľnosť, či nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa vysporiadal vo svojom odôvodnení so všetkými podstatnými námietkami žalobkyne (vznesenými aj v dovolaní). Žalobkyňa preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu dal odvolací súd v danom spore odpoveď na tie otázky, ktoré boli z jeho hľadiska relevantné pre rozhodnutie o odvolaní, čo jasne a presvedčivo vyplýva z jeho rozhodnutia.

13.2. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) spočívalo (prípadne) na nesprávnych právnych záveroch (viď judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobkyne v časti podľa § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto dovolací súd dovolanie ako procesne neprípustné v zmysle § 447 písm. c/ CSP odmietol bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 226/2019, 2 Cdo 17/2019).

15. Z obsahu dovolania žalobkyne (§ 124 CSP) a tiež vzhľadom na jej vyjadrenie, že „Svoje právne argumenty uviedla v odvolaní odkazom a citáciou ustálenej praxe najvyšších súdnych autorít, a to Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR. ... Súd prvej inštancie, ani odvolací súd neodôvodnili svoj odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. (...)“ možno vyvodiť aj nesprávne právne posúdenie a dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Túto svoju námietku dovolateľka ale nerozvinula a len poukázala na svoje argumenty uvedené v odvolaní bez uvedenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Takto ustanovený systém dovolacích dôvodov korešponduje s prípustnosťou dovolania voči stanovenému okruhu rozhodnutí odvolacieho súdu, pričom režim substancovania dovolacích dôvodov sa sprísňuje so zreteľom na sprísnený režim obligatorného zastúpenia advokátom (viď dôvodovú správu k ostatne uvedenému ustanoveniu CSP).

17. K zákonnému zákazu vymedzenia dovolacích dôvodov poukázáním na podania strany pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom dovolací súd poznamenáva, že prípustný dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako prípustný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Nesprávne právne posúdenie veci ako dôvod dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, musí byť vykladané a uplatňované reštriktívnejšie v porovnaní s nesprávnym právnym posúdením veci pri odvolaní. Inak povedané, nie každé nesprávne právne posúdenie veci spôsobilé odôvodniť odvolanie predstavuje relevantný dôvod dovolania. Uvedený záver odôvodňuje právoplatnosť rozhodnutia ako podstatný diferenčný znak rozhodnutia, proti ktorému sa podáva odvolanie, a rozhodnutia napádaného dovolaním. Tento znak je priamo prepojený na kvalitu právnej istoty ako imanentnej súčasť práva na spravodlivé súdne konanie, a tým i základného práva na súdnu ochranu (m. m. III. ÚS 4/2018).

18. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre

posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Tento dôvod prípustnosti sa teda viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to konkrétne v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach.

18.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

19. Nie je povinnosťou odvolacieho súdu, aby si právnu otázku, ktorá mala byť riešená odvolacím súdom nesprávne, mal vyvodzovať sám. Naopak, jej riadne vymedzenie, t. j. jasné formulovanie, je povinnosťou strany, ktorá je v dovolacom konaní povinne zastúpená advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom. Jasne formulovaná právna otázka má v prvom rade naznačiť riešenie daného prípadu požadované stranou a v druhom rade potom jej znenie predstavuje všeobecný právny záver aplikovateľný v obdobných prípadoch v budúcnosti.

20. Žalobkyňa, zastúpená advokátom, v dovolaní jasne formulovanú právnu otázku nenastolila. V dovolaní vyjadrila svoj nesúhlas s právnym názorom odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) ohľadom zamietnutia jej žaloby na zaplatenie sumy 27.000 eur s prísl. titulom písomne uzavretej zmluvy o pôžičke a jej posúdenia, resp. aj subsumovania pod ustanovenie § 558 OZ (zrejme s ohľadom na zásadu iura novit curia - „súd pozná právo“ ako všeobecne uznávanú pri rozhodovacej činnosti súdov, pozn. odvolacieho súdu) a nie podľa § 588 OZ ako to mylne dovolateľka uvádza. Namietala aj posúdenia žalovaným vznesenej námietky premlčania pre prípad eventuality uplatnenia žalovanej sumy ako bezdôvodného obohatenia. Podľa názoru dovolateľky mimo vyhodnocovaciu pozornosť odvolacieho súdu zostala vôľa strán sporu, skutočný zmysel a dôvod uzavretia spornej písomnej zmluvy o pôžičke, ktorej obsah a forma boli vytrhnuté z kontextu, keď žalovaný nemal v úmysle získať od žalobkyne po podpísaní zmluvy sumu 27.000 eur, ale zmluvou sa riešili platby žalobkyne v prospech žalovaného uskutočnené v minulosti. Z uvedeného, ako aj ďalšieho obsahu dovolania žalobkyne možno vyvodiť, že jej námietky smerujú voči úvahám a skutkovými záverom súdov nižších inštancií, jej nesúhlas s vyhodnotením zistených skutkových okolností a aj zvoleným právnym posudzovaním sporu a záverom súdov nižších inštancií o zamietnutí jej žalobného návrhu na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom titulom uzatvorenej zmluvy o pôžičke, ktorý záver súdov bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností v prejednávanej spore, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k právnemu záveru a prijatiu ich rozhodnutia. Pokiaľ teda dovolateľka namietala nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom (aj súdom prvej inštancie), touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní sporu, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ a § 432 ods. 2 CSP.

21. Zhrnúc uvedené odvolací súd uvádza, že i keď dovolateľka v dovolaní namietala aj nesprávnosť právneho posúdenia vecí odvolacím súdom (aj súdom prvej inštancie), právnu otázku zásadného významu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP neformuluje. Bez uvedeného nemôže najvyšší súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľky; v opačnom prípade by odvolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý odvolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C.

H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 14/2018, 2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 28/2017, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017). Je tak nepochybné, že v dovolaní nie sú dovolacie dôvody vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť.

21.1. Iba samotné konštatovanie, že odvolací súd vec nesprávne posúdil, nenapĺňa predpoklady vyplývajúce z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

22. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

23. Vzhľadom na skutočnosť, že dovoľateľka nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd v tejto časti odmietol jej dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.